

ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по икономическата политика

СТ А Н О В И Щ Е

по конституционно дело № 30/1998 г.
за установяване на противоконституционност на разпоредби
от Закона за далекосъобщенията (Обн. ДВ, бр.93/1998 г.)

Уважаеми госпожи и господа конституционни съдии,

С определение от 9 октомври 1998 г. по конституционно дело № 30/1998 г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на 61 народни представители от 38-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за далекосъобщенията (обн. ДВ бр.93 от 1998 г.), а именно: изцяло на чл. 6; чл. 8, ал. 1 и 2; чл. 11, ал. 2; чл. 23, ал. 2; чл. 27, т. 5; чл. 44; чл. 45; чл. 47; чл. 48; чл. 60, ал. 2; § 10; § 11, ал. 2; § 12; § 14, ал. 4 и § 17 и частично на чл. 9; чл. 11, ал. 1; чл. 27, т. 4 и 6; чл. 56; чл. 62, ал. 3 и 7, както и заглавията на Глава втора и на Раздел I от Глава втора от закона.

Като страна по делото е конституирано и Народното събрание на Република България.

В искането за обявяване на противоконституционност атакуваните текстове са систематизирани в пет основни позиции. Към тях са съотнесени разпоредби от Конституцията на Република България, които се считат от подателите на искането за нарушени.

Искането за обявяване на противоконституционност на изброените по-горе текстове от Закона за далекосъобщенията е неоснователно. Посочените разпоредби не са противоконституционни.

I. В първата група атакувани текстове възраженията на подателите искането народни представители са насочени към установените в закона правомощия на Министерския съвет по отношение на далекосъобщителните дейности като се твърди, че изброените текстове: чл. 6; чл. 8, ал. 1 и 2; чл. 9 - „към Министерския съвет“; чл. 11, ал. 1 - „към Министерския съвет“; чл. 27, т. 4 - „от Министерския съвет“; чл. 27, т. 6 - „и одобрение от Министерския съвет“; чл. 42 - „прави предложение пред Министерския съвет“; чл. 44; чл. 45; чл. 47; чл. 48; чл. 56 - „след решение на Министерския съвет“; чл. 60, ал. 2; чл. 62, ал. 3 - „след одобрение от Министерския съвет и“ и чл. 62, ал. 7 - „на Министерския съвет“, както и заглавията на глава втора - „Управление на далекосъобщителните

дейности“ и на раздел първи от същата глава - „Управление“, противоречат на членове 105, 106 и 108 от Конституцията на Република България.

Възразяваме срещу това твърдение, като излагаме следните аргументи:

В чл. 105, 106 и 108 от Конституцията на Република България са отразени основните правомощия на Министерския съвет. Тъй като нормите на Конституцията имат висока степен на обобщеност и обхват, то в тях не е възможно и не е необходимо да се съдържа както детайлизиране, така и изчерпателно изброяване на всички въпроси от урежданата материя. Напротив, при спазване на конституционните рамки и принципи, тази по-голяма детайлизация и конкретизация се отразява в законите, приети от Народното събрание. Считаме, че с разпоредбите на Закона за далекосъобщения няма нарушаване както на конкретни текстове от Конституцията, така и неспазване на конституционните принципи и рамки. При формиране на становище по поставеното искане считаме, че е необходимо и съобразяване на съотносимостта на посочените тестове и части от тях не само с разпоредбите на чл. 105, 106 и 107 от Конституцията, но и с други конституционни разпоредби и принципи. Това се отнася и до характера и обема на правомощия на Министерския съвет, които са му предоставени със Закона за далекосъобщения.

В искането се поддържа, че правомощията на МС, регламентирани в чл. 105, чл. 106 и чл. 108 от Конституцията не дават основания на законодателя да вмени функции по управлението на далекосъобщителните дейности на МС и неговите органи по смисъла на Закона за далекосъобщенията.

Искането на групата народни представители е неоснователно, тъй като в цитираните конституционни разпоредби са предвидени правомощия на Министерския съвет и в Закона за далекосъобщенията е направено тяхно конкретизиране.

1. По смисъла на Закона за далекосъобщенията понятието „Управление на далекосъобщителните дейности“ включва:

- разработване, приемане и провеждане на държавната политика в сектор далекосъобщения. Държавната политика в сектора се приема от МС, а нейното разработване и провеждане се осъществява от КПД, съгласно чл. 7, ал. 1 и чл. 13 от Закона за далекосъобщенията. Съгласно чл. 108, ал. 2 от Конституцията „Министър-председателят ръководи и координира общата политика на Правителството и носи отговорност за нея.“ Държавната политика в сектор далекосъобщения е част от общата политика на Правителството, за която носи отговорност Министър-председателят;

- разпределение на радиочестотния спектър и позициите на геостационарна орбита, определени за Република България с международни споразумения. Разпределението на радиочестотния спектър за нуждите на отбраната и сигурността, и за граждански нужди, както и съвместното му използване се осъществява от Съвета по националния

честотен спектър към МС, съобразено с международните ангажименти на Република България. В Решение № 18 по к.д. № 17 от 1998 г. Конституционният съд е съобразил, че „Радиочестотния спектър и позициите на геостационарната орбита са специфични обекти, общочовешко достояние и ползването им от отделните държави се разпределя и осъществява посредством международни споразумения“.

В чл. 106 от Конституцията на Министерския съвет са вменени функциите да „склучва, утвърждава и денонсира международни договори в случаите, предвидени в закона“.

- предоставяне на радиочестотен спектър за граждански нужди от Държавната комисия по далекосъобщенията по общ лицензионен режим след одобрение на МС.

В Решение № 18 по к.д. № 17 от 1998 година се казва, че „Посредством предоставения радиочестотен спектър могат да се осъществяват различни по вид дейности, свързани с предаване на информация, като телевизионно и радиоразпръскване, препредаване на телефонни канали чрез радиорелейни мрежи, осъществяване на мобилни телефонни и пейджинг услуги и др. Разрешения за осъществяването им предоставя държавата, защото тя разполага със суверенни права спрямо тях“. При приемане на Закона за далекосъобщенията законодателят е отразил именно това разбиране.

В мотивите на Решение № 2 от 1996 г. на Конституционния съд по конституционно дело 26 от 1995 г. се разглеждат обектите и дейностите по чл. 18 от Конституцията, включително относно посочените в ал. 3 на същия член „радиочестотен спектър“ и „позициите на геостационарна орбита“, осигурени на Република България с международни споразумения. Същите са преценени като изчерпателно описана суверенна държавна власт върху посочените обекти. От подобно разбиране е изхождал и законодателят в работата си по Закона за далекосъобщенията. Поради това закономерно е предвидено, че в тези дейности, при които до значителна степен се засягат суверенните права върху радиочестотния спектър, то своите правомощия държавата ще упражнява посредством висшия орган на държавно управление - Министерския съвет, както и чрез други органи. Държавата упражнява права като носител на суверенна власт посредством създаването на законови правила, с които определя и ранга и обема правомощия на органите. Цитираното конституционно дело е във връзка с тълкуване на текстове от Закона за концесиите, но в контекста на този въпрос конституционният съд нееднократно подчертава значимостта на обектите и правата, съдържащи се в чл.18 от конституцията и необходимостта да се осигури „възможно най-добрата закрила на този вид публична държавна собственост“.

2. Националният радиочестотен спектър е основен ресурс, използван при осигуряването на обществения ред, националната сигурност и ръководството на въоръжените сили. Съгласно чл. 105, ал. 2 от Конституцията, МС „осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на Въоръжените сили“.

Конституционния законодател е вменил на Министерския съвет задължения и права, от които произхождат ангажименти по управлението на далекосъобщителните дейности. Тези задължения и права са във връзка с чл. 105 от Конституцията, съгласно който МС осигурява обществения ред, националната сигурност и осъществява общото ръководство на Въоръжените сили. Тези задължения на МС са в пряка връзка с управлението на далекосъобщителните дейности и националния радиочестотен спектър, който се явява основен ресурс при тяхното изпълнение.

Във връзка с чл. 106 от Конституцията Министерският съвет сключва, утвърждава и денонсира мееждународни договори по разпределението на радиочестотния спектър между отделните държави. В този смисъл е и Решение № 18 по к.д. № 17 от 1998 година.

Съгласно чл. 108, ал. 2 от Конституцията Министър-председателят ръководи и координира общата политика на Правителството и носи отговорност за нея. Държавната политика в сектор далекосъобщения е част от общата политика на Правителството. Управлението на далекосъобщителните дейности се осъществява от МС и неговите органи - Съвет по националния честотен спектър и КПД.

3. По отношение компетенциите и обема правомощия на МС Конституционният съд се е произнасял и друг път в мотиви, напр. по конституционно дело № 11 от 1993 г. (обн.ДВ бр.4/93 г.), където се тълкува чл. 106 от Конституцията. Конституционният съд е изразил становището си, че правомощието да се организира стопанисването на държавното имущество е съвкупност от разнородни и неизброими изчерпателно дейности и се отнася не само до двата й вида собственост (публична и частна), но обхваща и другите нейни права и задължения, които са парично оценими. Към тях в случая може да се конкретизират и далекосъобщителните дейности, особено при които се ползва радиочестотен спектър, върху който държавата има суверенни права.

Регламентацията в раздел I на Глава II цели да защити именно публичните интереси поради значимостта на материята и да даде по-голяма гаранция за обществото като цяло и за отделните участници в дейността, както и не на последно място - за потребителите.

По тези причини заглавията на Глава втора и Раздел първи на Глава втора, както и чл. 6 от Закона за далекосъобщенията не са противоконституционни. Те са във връзка с правомощията на МС, съгласно членове 105, 106 и 108 от Конституцията, както и в съответствие с Решение № 18 по к.д. № 17 от 1998 г.

4. Искането за обявяване на противоконституционност на текста на чл. 8 и частично на чл.27, т.4, чл.27, т. 6, чл.42, чл.50, чл. 62, ал. 3 и чл. 62, ал. 7 е оспорване на общия лицензионен режим по отдаване права върху радиочестотния спектър и дейностите, свързани с него, както и правомощията на МС да одобрява лицензиите, издадени от ДКД е неоснователно.

Съгласно Решение № 18 от к.д. № 17 от 1998 година „суверенните права на държавата по чл. 18, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията, предвид тяхната специфика, могат да бъдат упражнявани „както чрез предоставяне на концесии, така и чрез даване на разрешения /лицензи/ като законът определя кой режим да се прилага“.

Законодателят е съобразил спецификата на радиочестотния спектър и на дейностите, свързани с него и съобразно потвърдената от Конституционния съд възможност за законодателна преценка е определил приложимостта на общия лицензионен режим по отдаване на радиочестотния спектър. В Решението по к.д. № 17 от 1998 година е записано, че върху дейностите свързани с радиочестотния спектър държавата има суверенни права. Съгласно това решение на Конституционния съд „Посредством предоставения радиочестотен спектър могат да се осъществяват различни по вид дейности, свързани с предаване на информация като телевизионно и радиоразпръскване, препредаване на телефонни канали чрез радиорелейни мрежи, осъществяване на мобилни телефонни и пейджинг услуги и др. Разрешения за осъществяването им предоставя държавата, защото тя разполага със суверенни права спрямо тях“.

Съгласно чл. 18, ал. 3 от Конституцията във връзка със суверенните права на държавата и Решението по к.д. № 18/1998 г., чл. 8, чл. 27 т. 4, чл. 27 т. 6, чл. 42, чл. 56, чл. 62, ал. 3 и ал. 7 от Закона за далекосъобщенията не са противоконституционни.

5. В Конституцията няма текстове, в които които има определяне на дейности като „дейности от частния сектор“ (както са посочени далекосъобщителните дейности в искането) или пък такива текстове, в които има противопоставяне с дейности от друг - публичен сектор, ако може да се използва съответстващо понятие. Такова разделяне на далекосъобщителните дейности не се допуска и в текстовете на Закона за далекосъобщенията. Като цяло в закона е спазен и принципът, отразен в друга конституционна разпоредба - чл.19, ал.2 - „законът да създаде и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност“.

Вносителите на искането не коментират съдържанието на чл.7 от Закона за далекосъобщенията, където много ясно е казано в какво основно се изразяват функции на Министерския съвет по отношение управлението на далекосъобщенията. Това е приемане на секторната политика, която изразява държавната политика в далекосъобщенията, както се каза по-горе в настоящето становище. Считаме, че не е правно издържано при защитата на тезата в искането да се прави позоваване на избирателни текстове, като се игнорират други, намиращи се в систематическа и логическа последователност с атакуваните, какъвто е конкретният случай.

6. Неоснователно се атакуват части от чл.9 и чл.11, ал.1 - „към Министерския съвет“ по отношение на Съвета по националния радиочестотен спектър. С разпоредбите в Раздел II на Глава II са посочени

както неговия състав, така и неговите правомощия. Съставът на съвета по обективна необходимост включва представители на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и Министерството на транспорта и други министерства и ведомства. Правомощията на Съвета по националния радиочестотен спектър са определени с оглед разпределяне на радиочестотния спектър за основните нужди, а именно за граждански нужди и за нуждите на отбраната и на сигурността, както и за съвместно ползване. Няма конституционна разпоредба, на която този запис да противоречи.

7. Неправилна е констатацията в искането, че „Държавната комисия по далекосъобщения се явява помощен орган на правителството, който изпълнява наложеното му от Министерския съвет решение“. Компетенциите на Министерския съвет и на Държавната комисия по далекосъобщения са ясно посочени в закона и е видно, че двата органа са оторизирани с различни правомощия. За разлика от Министерския съвет, който има компетентност основно по държавната политика в сектора и във връзка с ползването на радиочестотния сектор, Държавната комисия по далекосъобщения е регулаторен и контролен орган с детайлизирани в закона компетенции. Определящо значение във взаимоотношенията на тези два органа са разпоредбите и процедурите на закона.

8. В чл.2, ал.2 от Закона за далекосъобщенията са изброени основните условия, чието осигуряване е задача на закона, като на първо място законодателят е поставил „либерализиране на далекосъобщителните дейности и услуги, създаване на свободен пазар и лоялна конкуренция“.

В тази посока са и Директивите на Европейската общност и редица конкретни указания на европейски институции и експерти, които са имани предвид при обсъжданията на закона и принципните от тях са адаптирани и съобразени до голяма степен. В редица от тях се съдържа констатацията, че е постигнат "един зрял проект на институционалната и лицензионна рамка на телекомуникациите, който в общи линии съответства на Директивите на Европейската общност" (работен превод на пасаж от становището на Cullen International SA - регулативен наблюдател на ФАР). С настоящия Закон за далекосъобщенията посочените условия са изведени в общата част на закона, както и са проведени в отделните му части до степенята, до която настоящият етап на развитие и състоянието обществените отношения позволява това. Ясно е обаче, че именно на този етап не е възможно този принцип да бъде защитен в практиката в неговата абсолютна пълнота.

II. На второ място се атакува група от текстове, това са чл.11, ал. 2; чл. 23, ал. 2 и § 17 от Закона за далекосъобщения, уреждащи срока на Съвета по националния радиочестотен спектър и на мандата на Държавната комисия по далекосъобщения като противоречащи на чл. 111 и чл. 112 от Конституцията. В подкрепа на тезата в искането се прави

аналогия с някои други конституционни текстове - цитирани са чл. 64, чл. 93, чл. 95 и чл. 130, както и чл. 129, ал. 3 от Конституцията.

При обсъждането в Комисията по икономическата политика на начина на конституиране на Държавната комисия по далекосъобщения в подкрепа на възприетия подход бяха изтъкнати аргументи, че по този начин - чрез по-дългия мандат от този на законодателната, респективно изпълнителната власт именно се постига по-голяма гаранция за независимост на този основен орган от евентуални политически вмешателства. Въведеният в параграф 17 от преходните и заключителните разпоредби ротационен принцип осигурява както необходимата приемственост при определяне на състава на комисията, така и възможност на Министерския съвет да внесе промени в този състав.

От друга страна трябва да се посочи, че няма изрична конституционна забрана за възприетия подход за определяне на мандат на членовете на Държавната комисия по далекосъобщения, както и за срока на председателстване на Съвета по националния радиочестотен спектър.

Този подход не се среща инцидентно в Закона за далекосъобщенията, а е възприет от законодателя в редица други нормативни актове, които не са оспорвани като противни на конституционните принципи. Така например членовете на Комисията по ценните книжа се избира от Министерския съвет за срок от пет години - чл. 7, ал. 1 от Закона за ценните книжа, фондовите борси и инвестиционните дружества, управителят и подуправителите на централната банка имат шестгодишен мандат - чл. 12, ал. 4 от Закона за Българската народна банка.

III. В т. III от искането се настоява за отмяна на думите „и предоставяне на обществени далекосъобщителни услуги чрез радиочестотен спектър“ от чл. 27, т. 4, както и изцяло чл. 27, т. 5 и чл. 62, ал. 2 от Закона за далекосъобщенията като противоречащи на чл. 37, ал. 1, чл. 39, ал. 1, чл. 40, ал. 1 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията. В искането се твърди, че предвиденият ред за издаване на лицензии ще доведе до накърняване на свободата на съвестта и мисълта, застрашава правото да се разпространява мнение и информация и свободата на медиите.

Отказът да се предостави лицензия за ползване на радиочестотен спектър на кандидат за далекосъобщителен оператор не е абсолютно право на съответния орган, освободен от законови основания и неподлежащ на контрол.

Въпросите на свободата на създаване и разпространение на радио и телевизионни програми като начин за упражняване на конституционното право на всяко лице да търси, получава и разпространява информация са били обект на разглеждане от Конституционния съд. С оглед конкретния предмет на делото, акцентът е бил откъм тяхната съдържателна страна, без да е правено по-обстойно изследване относно тясната връзка на интелектуалния продукт с техническата страна на неговото изразяване. Въпреки това в мотивите към решението по конституционно дело №19/1996 г. (обн., ДВ бр.102/96 г.) ясно се разграничават двете страни. В

него се казва "В областта на радиото и телевизията обаче правото на разпространяване не е абсолютно. То е обективно ограничено от количеството на използваните честоти. В общ интерес е ползването на наличните честоти да става при спазването на определени технически изисквания." В мотивите на това решение се акцентира на суверенните права върху радиочестотния спектър, което аргументира въвеждане на разрешителен режим за създаване и дейността на радио- и телевизионните организации и като безспорно необходим за използването на радиочестотен спектър, без този режим да засяга програмните схеми и съдържанието на програмите.

В Закона за далекосъобщенията е заложено разбирането, че по отношение правото да се предостави радиочестотен спектър за ползване от частни лица следва да се произнася Министерският съвет като израз на защитата на държавния суверенитет. Но няма предвиден ред, по който Министерският съвет да рецензира, одобрява или променя съдържателната, идейната, програмната страна на съответната далекосъобщителна дейност. Ето защо съгласно чл.43, ал.3 от Закона за далекосъобщенията при внасяне в Министерски съвет се прилага отделен проект за лицензия на радио- и телевизионна дейност, когато се иска осъществяване на такава посредством радиочестотен спектър.

В тази посока е и недвусмисленият запис в атакуваната разпоредба на чл.8, ал.2 от закона - одобряването от Министерски съвет на лицензиите за далекосъобщителна дейност, при които се ползва радиочестотен спектър, се извършва „по законосъобразност и при съобразяване с обществения интерес, държавния суверенитет и националната сигурност“. При несъгласие, съответното заинтересовано лице може да защити правата си по съдебен ред.

IV. В част IV на искането се атакува §14, ал.4 от Закона за далекосъобщенията като противоречаща на чл.6, ал.2 и чл.19, ал.2 от Конституцията.

Действително, Законът за концесиите е създаден като процедурен закон, чиято цел е да уреди съгласно чл.18, ал.5 от Конституцията със силата на закон редът и условията за предоставяне на концесии, при които могат да се ползват обектите и извършват дейностите.

Законът за концесиите е бил неколнократно обект на обсъждане в конституционни дела именно във връзка с прилагането му съответно на разпоредбите на чл. 18 от Конституцията. Конституционният съд беше сезиран с искане за задължително тълкуване на чл.18, ал.2 и ал.3 във връзка с ал. 5 именно във връзка с приемането на Закона за далекосъобщенията и на Закона за подземните природни богатства (не е приет). Конституционният съд постанови решение, с което допуска приложимостта както на концесионен, така и на лицензионен (разрешителен) режим. Такъв режим конкретно за отделните обекти следва да се установи със закон. През периода на действие на разпоредбите на чл. 4, ал. 1, т. 4 и на чл. 5, т. 3 от Закона за концесиите до отмяната им с § 2 от ПЗР на Закона за далекосъобщенията, същите са

били законови разпоредби, създадени в по-нов закон от Закона за съобщенията, установяващ приложимостта на концесионен режим в изпълнение на новата Конституция (с която старият Закон за съобщенията не е съобразен). Трябва да се отбележи, че в самия Закон за съобщенията няма създаден ред за издаване на разрешения за осъществяване на далекосъобщителни дейности от частни лица, а това е извършвано по ред, установен с подзаконови нормативни актове, издадени от Председателя на Комитета по пощи и далекосъобщения. С изменението на чл. 38 от Закона за съобщенията (обн. ДВ бр.77/96 г.) се маркира възможността за издаване на разрешения за използване на радио- и телевизионни станции за радиовръзки, но това не може да се приеме за достатъчно, за да е изпълнена разпоредбата на чл. 18, ал. 5 от Конституцията.

В много тясна връзка с този въпрос следва да се съобрази и трайно установена съдебна практика. Върховният съд на Република България многократно е бил сезиран с различни жалби, по които се е произнасял и решенията са влезли в сила. В решенията е видно последователно и ясно изразено разбиране на съда за приложимостта на Закона за концесиите по отношение осъществяването на ползване на радиочестотен спектър и осъществяване на далекосъобщителните дейности. Като пример за съдебна практика може да се посочи Решение № 801/28.11.1996 г. на 5-членен състав на Върховния съд по дело № 398 по описа на съда за 1996 г. Делото е образувано по жалба за отмяна на Наредба № 10 от 1994 г. като незаконосъобразна. В мотивите си съдът приема, че „обществените отношения, свързани с извършване на телекомуникационни (далекосъобщителни) услуги, се уреждат със Закона за концесиите и Правилника за прилагането му.“ В подобен дух е и Решение № 9/21.4.1997 г. на първо отделение на ВАС по адм.дело № 957/1996 г.

При приемане на Закона за концесиите законодателят е съобразил, че може да са били възникнали права преди неговото приемане, поради което с § 3 от ПЗР е предвидена възможност за преуреждане на заварените правоотношения и може да се предположи, че правоимащи лица са подали искания за по този ред.

Вярно е, че Законът за концесиите "не отменя изцяло Закона за съобщенията", нещо повече - той изобщо изрично не отменя нищо от Закона за съобщенията. Законът за концесиите само урежда редът, по който се предоставя ползването на обектите и извършването на дейностите, посочени в чл. 18 ал. 1-4 от Конституцията, сред които са и такива, отнасящи се към съобщенията, включително далекосъобщенията. В чл. 4 и чл. 5 от Закона за концесиите не се предвижда задължително предоставяне на концесии, тъй като е предоставена възможност на държавата като собственик на обектите-публична държавна собственост или носител на суверенните права да прецени дали да ги предостави за ползване и при какви условия. Преценката се прави от Министерски съвет, а преди изменението на Закона за концесиите (обн. ДВ бр.61/97 г.) беше необходимо одобрение и от Народното събрание за обекти изключителна държавна собственост. Но в случаите, когато е преценено като

целесъобразно и законосъобразно обекти от тези категории да се предоставят за ползване, то това е чрез концесия.

Не може да се приеме, че ал. 4 е дискриминационна по отношение на визираните в нея случаи. Цели се да се уредят окончателно и едновременно с тези по ал. 1, на случаи, при които са издадени лицензии след влизане в сила на Закона за концесиите, когато и за съответните лица е бил ясен законоустановеният режим на извършване на телекомуникационни дейности и ползване на радиочестоти.

V. В тази част от искането се изразява становище за противоконституционност на § 10, § 11, ал. 2 и § 12 от Закона за далекосъобщенията като противоречащи на чл. 19, ал. 1 и 2 от Конституцията.

По отношение на далекосъобщителните мрежи - държавна собственост, подателите на искането правят констатация, че към момента такива са далекосъобщителните мрежи на Българската телекомуникационна компания, което не е правно издържано. Така, както е разбирането на законодателя за далекосъобщителни мрежи съгласно § 1, т. 1 от ДР на Закона за далекосъобщенията като съвкупност от свързани съоръжения, далекосъобщителните мрежи на БТК са частна дружествена собственост на „БТК“ЕАД. Поради това върху тях държавата не може да установи държавен монопол без преди това да промени техния статут от частна дружествена собственост в държавна собственост.

В подкрепа на този принцип безспорно може да се подчертае, че законодателят не е използвал конституционната възможност на чл. 18, ал. 4 да създаде държавен монопол върху националните пощенски и далекосъобщителни мрежи, а е потърсен по-гъвкав, по-модерен и (компромисен) подход в Закона за далекосъобщения. Всъщност търсен е начин без да се създава държавен монопол върху конституционно допустимите обекти, да се постигне в ограничен във времето период подобен ефект. В българското законодателство се среща и друг опит за различен подход - напр. Законът за БДЖ, при който не се създава изрично държавен монопол за превоз на пътници и товари, но ефектът се добива посредством лицето на БДЖ като публично предприятие, което фактически осъществява монополни права.

Този подход може да бъде обяснен и с разликата в съдържанието на термина „далекосъобщителна мрежа“, уреден в чл. 18, ал. 4 от Конституцията и § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за далекосъобщенията. Конституционният термин е с по-широко съдържание и той включва не само вещният компонент на мрежата, какъвто е подходът на Закона за далекосъобщенията, но също дейностите и услугите, свързани с нея. Това е несъмнено от логическото тълкуване на чл. 18, ал. 4 от Конституцията, който поначало предвижда установяване на държавен монопол върху дейности и услуги, а не върху вещи. Затова уреждането на държавен монопол, предвидено в § 10, 11 и 12 от Закона за далекосъобщенията, е в съответствие с правилото на чл. 18, ал. 4 от Конституцията.

Уважаеми госпожи и господа конституционни съдии,

Предвид изложените съображения, ви молим да отхвърлите искането на група народни представители за обявяване на противоконституционността на изцяло чл. 6; чл. 8, ал. 1 и 2; чл. 11, ал. 2; чл. 23, ал. 2; чл. 27, т.5; чл. 44; чл. 45; чл. 47; чл. 48; чл. 60, ал. 2; § 10; § 11, ал.2; § 12; § 14, ал.4 и § 17 и частично на чл.9; чл.11, ал.1; чл.27, т.4 и 6; чл.56; чл.62, ал.3 и ал. 7 и заглавията на Глава втора и на Раздел I от Глава втора от Закона за далекосъобщенията (Обн. ДВ, бр.93/1998 г.).

21 октомври 1998 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА:

/Никола Николов/